YIL 4
76
29 Ocak 1979
FİYATI 350 KURUŞ

Gerçek

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

Duyunu Umumiye Günleri Geri Geliyor

Kredi Karşılığı Tarım Ürünleri Rehin Veriliyor

Türkiye yıllardır dışa borçlu yaşıyor. Şimdiye kadar alınan borçlar yüzünden Türkiye, pek çok ekonomik, siyasi, kültürel, askeri tavizler vermiştir. Emperyalistlerden borç almak için 1947'lerde, onların silahlarının reklamını yapmayı kabul eden Türkiye'nin, 1950'lerde bunun için Kore savaşına katıldığına, 1954'lerde petrol yataklarını emperyalist şirketlere kiraladığına, 1950'lerden başlayarak ikili anlaşmalar yoluyla bütün ticaretini ve dış ilişkilerini emperyalizme bağladığına, kısacası, doların egemenliği için kendi ulusal egemenlik haklarından vazgeçtiğine tanık olduk.

Olduk da, biz genç kuşaklar olarak, gelecek yıllarda ekip, biçip yetiştireceğimiz ürünlerin borç karşılığı emperyalist patronlara rehin olarak verildiğine ilk kez tanık oluyoruz. Amerikan bankalarından kredi alabilmek için, gelecek üç yıllık pamuk ve fındık ürünümüzü rehin olarak gösteren bir anlaşmayı geçen hafta ABD'de, hükümet yetkilileri imzaladılar.

Bağımlılığın, savurganlığın, bir avuç patron için ülkenin bütün mali olanaklarını hesap etmenin, yabancı sermayeyi baş tacı edip keyfine bakmanın sonucu budur. Osmanlı «duyunu umumiye»sinin aynısı değil ama, bir benzeridir bugün Türkiye'ye yapılacak değişikliklerle kabul ettirilenler.

Kimlerin döviz sıkıntısı var? Sanayicilerin ve iş adamlarının. Kimlerin emeği ve ürünleri ipotek altına sokuluyor? Fındık ve pamuk üreticilerinin. Kimler rehin alıyor? Emperyalistler!

Emperyalizm talan ve yağmadır. Halkımız bunu görmektedir. Emperyalizme bağımlılık, borçlanma ve iflastır. Halkımız, Türkiye'nin bugünkü durumuna bakarak bunu da görüyor.

Ama, emperyalizme bağımlılığın sonuçlarını ve altına girdikleri yükün ağırlığını göremeyenlere halkımız gerekli dersi verecektir.

gerçek durum

DUYUNU UMUMİYE

Osmanlı İmparatorluğunun son dönemlerinde, imparatorluğun dış borçları öylesine yüksek bir seviyeye ulaşmıştı ki, bu borçların tahsili için sömürgeci ülkeler imparatorluğun gümrük gelirlerine, tuz ve tütün gelirlerine el koymuşlardı. DUYUNU UMUMİYE adında bir kuruluş teşkil edilmiş ve bu kuruluş, sözünü ettiğimiz gelirleri toplayıp dış borçları ödemeye başlamıştı. Bu kuruluşun yönetimi de, tabii, yabancı ülkelerin elindeydi.

Geçtiğimiz hafta basında yeralan bir haber, ülkemizin, egemen sınıfların ve onların politikacılarının marifetiyle tekrar Duyunu Umumiye günlerine getirildiğini çok açık bir şekilde anlatıyordu. Habere göre, MC hükümeti zamanında Amerika'nın dev bankalarından biri olan Wells Fargo'dan alınan borç, vadesinde ödenememiş ve şimdi başta bulunan Ecevit hükümeti bu borcun önümüzdeki üç yılın tarım ihraç ürünlerinin gelirlerinin teminat gösterilmesiyle ertelenmesini sağlamıştı. Böylece eğer borç vaktinde ödenmezse Wells Fargo bankası, tarım ihraç ürünlerimizin gelirlerine, daha büyük bu gelirler ürünlerimizi alan ülke tarafından Türkiye'ye transfer edilmeden el koyabilecekti. Yani büyük iktisadi güçlüklere sokulmuş olan ülkemizin dış ticaret gelirleri giderlerini zaten karşılamazken, üstüne üstlük bu gelirler de borca (hem de üç yıl için) sayılmak durumuna getirilmişti.

Tekelci parababalarının kasalarını doldurmak için yürüttükleri iktisadi politika ülkemizi bir kere daha iflas ettirmiş, emperyalizmin boyunduruğuna daha beter kıstırmıştır.

Ülkemizin bu kıskaçtan çıkması, emperyalizmle ortaklık içinde kaynaklarını har vurup harman savuran tekelci parababalarının egemenliğinin kırılmasıyla mümkün olacaktır. Siyasal iktidar sömürenlerin elinden sömürülenlerin eline geçmeden emperyalizmin sultasından kurtulmak mümkün olmayacaktır.

Türkiye'nin Boynundaki Emperyalist Kelepçe:

ŞARTLAR AĞIRLAŞIYOR

- HÜKÜMET DAHA ÇOK ÖDÜN VERMEYİ DAHA ÇOK BORÇ ALABİLMENİN YOLU OLARAK BENİMSEDİ
- TÜRKİYE'YE VERİLECEK HER KURUŞ KREDİ, YENİ BİR ASKERİ YÜKÜMLÜLÜK, YENİ BİR BAĞIMLILIK HALKASI OLACAKTIR

Guadelupe Zirvesi günlerinde batılı emperyalist patronlar, Orta Doğu'daki durumdan endişeliydiler. İran toprağı ayaklarının altından kayıyordu. Bonn'da yapılan yardımın biçimi pazarlığında ise, ellerini acele tutmak gerektiğini anladılar. Kaybolan İran'ın yerine yeni bir kale, yeni bir sağlam halka geçirmek gerekiyordu.

Türkiye'ye yardım yapma kararı alan emperyalistlerin bir acelesi daha var. O da Türkiye'nin IMF ile çabucak anlaşması, ABD üslerinin açılmasına «evet» demesi, İran'daki ABD ve NATO'ya bağlı saldırı ve casusluk karargâhlarının Türkiye'ye nakline razı olması gerekiyor.

IMF ile Türkiye'nin anlaşması demek, alınacak borçlara karşılık güvence vermesi demektir. Türkiye bütün güvenceleri vermeye hazır. Ama zor olan, bunları vermeye. Türkiye'deki emekçi halkı ve demokratik güçleri «razı etmek.»

Kendileri bağımlılık yoluna razı olanlar, aldıkları ve alabilecekleri şeylere karşılık vereceklerinin hesabını yapmakta şimdi zorluk çekiyorlar ama, başka seçenekleri de kalmamış. Çünkü, yaslandıkları geçmiş ve umut bağladıkları bugünkü patronlar sınıfı onları cesaretlendirmeye, daha geri adımlar atmaya zorluyor. Bunun için, savundukları sınırlı demokrasiden vazgeçmeye ve demokratik hak ve özgürlükleri bile gasbetmeye hazır olduklarını gösteriyorlar.

TEMEL HAK ve ÖZGÜRLÜKLER KISITLANIYOR

- DEMOKRATIK YAYINLAR YASAKLANIYOR
- POL-DER'İN FAALİYETİ DURDURULDU
- TSİP İSTANBUL İL BAŞKANI ALİ KAR DGM'DEN KALMA TUTUKLAMA KARARI OLDUĞU İDDIASI İLE GÖZALTINA ALINDI

Sosyalistlerin, daha ilk günden, ülkede sıkı yönetim ilanının yol açacağını bildirdikleri olumsuz sonuçlar bir bir görülmeye başlamıştır.

İstanbul ve Ankara'da yayınlanan birçok haftalık ve aylık derginin yayınına sıkıyönetimce son verilmiştir. Yirmi bine yakın üyesi olan demokrat polisler örgütü POL-DER, üç beş yüz faşistin oluşturduğu POL-BİL'le birlikte sıkıyönetim süresince faaliyetten alıkonulmuştur.

TSİP GENEL BAŞKANI AHMET KAÇMAZ'IN DEMECİ

Sıkıyönetimin basın yasaklarıyla ilgili olarak verdiği demeçte TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz bu uygulamaya karşı çıkmış ve şöyle demiştir:

«Anayasa'da ifadesini bulan temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, ne kitlelerin çıkarlarıyla, ne de demokrasinin asgarisiyle bağdaşır. Sıkıyönetimin, temel hak ve özgürlükleri koruyacağını ifade ettikten sonra, «ulusumuza hayırlı olmasını» dileyen Başbakan, ülkemiz, dünya ve tarih önünde sorumludur.

Olup bitenler bir kere daha göstermektedir ki, sıkıyönetimin, faşist terörün önünün alınmasına çare olmadığı gibi, temel hak ve özgürlüklerin yasaklanması demokrasiye zaaf getirmektedir. Bu nedenle sıkıyönetime hemen son verilmelidir.»

- TSİP MERKEZ YÜRÜTME KURULU ÜYESİ ALİ KAR DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ TEVKİF KARARINDAN GÖZ ALTINA ALINDI

Öte yandan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu üyesi ve İstanbul İl Başkanı Ali Kar, 25 Ocak Perşembe akşamı evine giderken yapılan bir aramada, üzerinde toplattırılmış bir dergi bulunduğu gerekçesiyle gözaltına alınmış, ertesi sabah mahkemece serbest bırakıldığı halde sonradan polis kendisi hakkında Anayasa Mahkemesince iptal edilen Devlet Güvenlik Mahkemelerinden kalma tutuklama kararı olduğunu ileri sürerek Ali Kar'ı gözaltında tutmaya devam etmiştir.

Gazetemizin sahibi Ali Kar'ın gözaltına alınması üzerine TSİP Basın Bürosunca yayınlanan bültende şunlar belirtilmiştir:

TSİP BASIN BÜROSU BÜLTENİ

TSIP

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Basın Bürosu'ndan yapılan açıklamada, Parti Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Ali Kar'ın gece evine giderken yapılan aramada, üstünde sol yayınlar çıkması üzerine Tarabya Karakolu'na götürüldüğü, burada yapılan incelemede mahkeme tarafından toplatılmış bir adet Kitle gazetesi nedeniyle göz altına alındığı ve 1. Şube'ye götürüldüğü bildirilmiştir. 1. Şube'de kendisine Devlet Güvenlik Mahkemesi'nden bir tevkif kararı olduğu bildirilmiş ve ertesi gün toplattırılmış Kitle gazetesi nedeniyle mahkemeye sevkedileceği, daha sonra da tutuklama kararı nedeniyle gözaltı durumunun devam edeceği bildirilmiştir. Geceyi Sarıyer Emniyet Amirliği'nde geçiren Ali Kar'a göz altı süresi boyunca yasa dışı keyfi baskı uygulamalarına teşebbüs edilmiştir.

Şu anda Ali Kar, toplattırılmış yayın bulundurmak nedeniyle Sarıyer Mahkemesine çıkartılmak üzere beklemektedir. Daha sonra ise DGM tutuklama kararı nedeniyle İstanbul 1. Şube'ye götürülecektir.

Bu olay üzerine TSİP Genel Sekreteri Yalçın Yusufoğlu Başbakan'a bir telgraf çekerek, güvenlik kuvvetlerinin bu keyfi tutumunu kınamıştır.

Telgraf şöyledir:

«Sayın Bülent Ecevit
Başbakan, Ankara

Partimiz Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Ali Kar'ın mahkeme tarafından toplattırılmış yayın bulundurmak nedeniyle gözaltına alınıp, karakollarda tutulması, daha sonra ikibuçuk yıl önce yürürlükten kalkmış DGM'lerin tutuklama kararıyla gözaltı durumunun devam ettirilmesi hukuk ve demokrasi açısından son derece üzücüdür. Bugün evinde ya da üzerinde toplattırılmış yayın çıkmayacak aydın bir kişi nadirdir. Ve toplattırılmış yayın bulundurmakta suç değildir. DGM kararı ile kişi gözaltına almak ise bir kara mizah örneğidir. Ayrıca güvenlik kuvvetlerinin arkadaşımıza keyfi baskı uygulamalarına teşebbüs etmeleri olayın daha da üzücü bir yanıdır. Güvenlik kuvvetlerinin Partimiz en üst yöneticilerinden birisine karşı yaptıkları bu uygulamayı kınar. Başbakan olarak bir an önce meseleye eğilmenizi ve keyfi uygulamaların sorumluları hakında gerekli işlemlerin yerine getirilmesini dilerim.»

Adalet Bakanı Can'ın İstifası Kabul Edilmedi

- ADALET BAKANI BİR SÜREDEN BERİ CHP GRUBUNDA ELEŞTİRİLİYORDU
- CAN'I İSTİFAYA ZORLAYAN TEPKİLER ANTİ-DEMOKRATİK YASA GİRİŞİMLERİNDEN KAYNAKLANIYOR

Bir süre önce CHP Ortak Grubunda, Kars Milletvekili Turgut Artaç'ın başarısız olarak nitelediği ve istifasını istediği Adalet Bakanı Mehmet Can'ın durumu, CHP içinde yoğun tartışmalara yol açmıştır. Gruptan sözlü olarak güven oyu isteğinde bulunan Can'ın durumunun görüşülmesi konusunda ısrar edilmesi üzerine Adalet Bakanı, Ecevit'e istifasını açıklamıştır.

Başbakan Ecevit, Adalet Bakanının tepkisini «duygusal» olarak nitelemiş, «içinde bulunulan koşulların sağlıklı değerlendirilmesini» istemiş ve Can'ın istifa isteğini reddetmiştir.

Bilindiği gibi, anti-demokratik yasa tasarılarının hazırlığında Mehmet Can'ın da çabaları sözkonusudur. Bu bizzat Ecevit tarafından, «Çok önem verdiğimiz yasaları partimizle birlikte, grubumuzla birlikte hazırlayan arkadaşımız» şeklinde ifade edilmektedir. Bu yasa tasarıları konusunda gerek CHP içinde gelen tepkiler, gerekse demokrasi güçlerinin uyarı ve eleştirileri Bakanı güç durumda bırakmıştır. Ne var ki, bu «önemli yasalar»ın «meclislerde sonuçlanma aşamasına yaklaşıldığı» bir sırada, Ecevit, Adalet Bakanının istifasını doğru bulmamakta, çabaları bir sonuca vardırmasını beklemektedir. İstifanın reddedilmesinin ardındaki asıl niyet bu olsa gerektir.

Ecevit Özel Sektörle Toplantı Yaptı

- ECEVİT'İN ÖZEL SEKTÖRE KARŞI OLMAYIŞI İŞ ADAMLARINI RAHATLATMIŞ!

Başbakan Bülent Ecevit ile bazı bakanlar geçen hafta özel sektör temsilcileri ile dört saat süren bir toplantı yaptılar.

Toplantı da ekonominin gözden geçirildiği ve enflasyon hızının düşürülmesi, döviz darboğazının aşılması, sanayi ürünlerinin ihracatının arttırılması konuları görüşülüp çareler arandı. Anlaşıldığı kadarıyla toplantı çok olumlu geçmiş olacak ki, bundan sonra hükümetin özel sektör temsilcileriyle her zaman düzenli toplantılar yapması kararlaştırılmıştır.

Toplantıdan sonra bir açıklama yapan İzmir Ticaret Odası Başkan vekili Sefa Selgeçen, «Sayın Başbakan'ın özel sektöre karşı olmadığını belirtmesi bizi çok rahatlatmıştır» demiştir.

Özel sektör temsilcilerinin «rahatlamış» olması gösteriyor ki CHP hükümeti giderek geliştirdiği «tekelcilerle uyum» politikasını daha da ileri götürmüştür. Seçim öncesi oy avcılığı için «halktan yana olduğunu» devamlı tekrarlıyan CHP, kısa bir sürede gerçekte kimden yana olduğunu kanıtlamıştır. Çünkü Ecevit'in ve partisinin kendi niyetleri ne olursa olsun, hem sömürücülerden hem de halktan yana olmanın dünyada imkanı yoktur!

BAFRA BİRİNCİ TİRYAKİLERİ SIKINTIDA

- ANADOLU'DA SİGARANIN HİÇBİR ÇEŞİDİ BULUNMUYOR!

Tekel Bakanı'nın ısrarlı açıklamalarına ve söz vermelerine rağmen sigara yokluğu devam ediyor.

Bugüne kadar filtreli sigara kuyruklarına raslanılırdı. Artık Anadolu'da böylesine kuyruklara tanık olunmuyor. Çünkü sigaranın hiçbir çeşidi bulunmuyor.

Hemen her bayinin önünde «sigara yok» yazısı yer alıyor.

Kaliteli sigara yokluğuna çare bulacağını söyleyen Bakan'ın ülkeyi hepten böylesine kıtlığa getirmesi üzerine fazla yoruma gerek var mı?

İŞ ADAMI SEZAİ DIBLAN:

İŞ ADAMLARI YENİ KOŞULLARDA GERÇEK YÜZLERİNİ DAHA AÇIK ORATAYA KOYUYOR
«İşçiyi yanına alan hükümet işverenlere sırt çevirdi...
Hür teşebbüs devlet ve ordunun yanındadır...»

Odalar Birliği başkanı iş adamı - tüccar Sezai Dıblan geçen hafta hükümetin bazı uygulamalarından yakınarak hükümeti «işçiyi yanına almak»la suçlamıştır! Sonra da «hür teşebbüs devletin ve ordunun yanındadır» diyerek bir iş adamı olarak hükümete, devlete, orduya ve işçi sınıfına ne gözle baktığını bir kere daha ortaya koymuştur.

İş adamlarının bu dönemde hükümetten böyle yakınırken orduya bağlılıklarından dem vurmaları hem işçi sınıfıyla aralarındaki temel çıkar bağdaşmazlığını, hem de kendi çıkarlarının teminatını nerede gördüklerini göstermesi bakımından anlamlıdır.

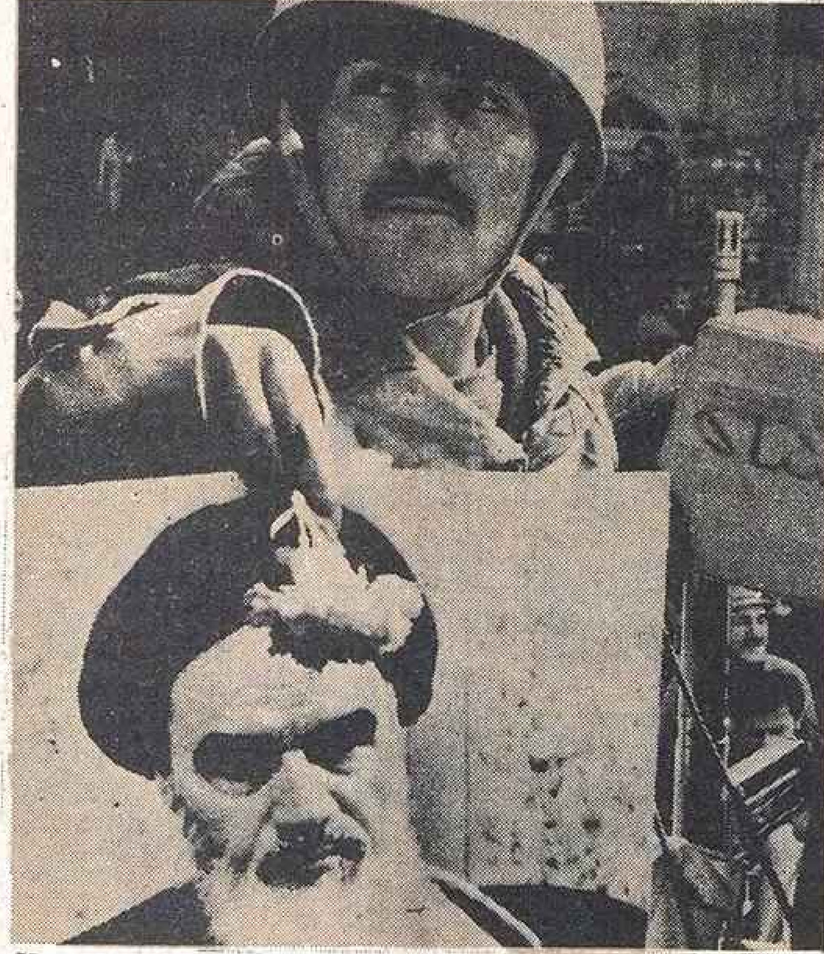
Habire «milletçe birlik beraberlik» nutukları atan Sezai Dıblan ve sair kişilerin gerçek yüzlerini giderek daha açıkça ve pervasızca ortaya sereceklerini bekleyebiliriz.

DÜNYA SÖMÜRÜYE VURA VURA DÖNÜYOR

Humeyni İran'a Dönüyor

● TUDEH HUMEYNİ'Yİ DESTEKLİYOR

Humeyni'nin resmine karanfil takan bir asker.

İran'daki halk hareketinin liderlerinden Ayetullah Humeyni'nin gazetemizin baskıya verildiği günlerde İran'a dönmesi beklenmekteydi. Bahtiyar hükümeti havaalanlarında askeri birliklere tedbirler aldırmış bulunuyordu. İran'da artık iki başlı bir iktidar oluşmuş bulunuyor. Humeyni'nin çağrısı üzerine 25 civarında milletvekili parlamentodan istifa ettiler. İran'ın Paris büyükelçiliği ise, artık Humeyni'nin direktiflerine göre hareket edeceğini açıkladı. Önümüzdeki günlerde Humeyni'nin İran'a dönmesiyle birlikte bu iki başlı iktidar sorunu daha da büyüyecektir. Muhtemelen olaylar İran ordusunun parçalanması ve halk güçlerinin zaferi kazanmasıyla sonuçlanacaktır. Diğer taraftan İran işçi sınıfının partisi TUDEH «Ayetullah Humeyni'nin İslam Devrim Konseyi kurulmasına yönelik girişimini onayladığını» açıklamıştır. Humeyni'nin siyasal programının toplumun ilerlemesi yolunda «şimdiki aşamada» TUDEH Partisi programı ile uyuşmakta olduğunu açıklayan TUDEH, Humeyni'nin «Amerika Birleşik Devletlerinin müdahaleci tutumunu suçlayan», Amerikan emperyalizmini birinci saftaki düşman olarak gösteren ve «Tarafsız ve bağlantısız bir cumhuriyet» isteyen konuşmalarını olumlu bulduğunu bildirmiştir. TUDEH, bu siyasal çizgiyi izleyecek her hükümeti destekleyeceğini ilan etti.

İran Halkı Şah'a Dünyayı Dar Etti

● ŞAH'I AMERİKA BİLE KABUL ETMİYOR

● NAİPLER KONSEYİ BAŞKANI İSTİFA ETTİ

İran halkı, gözkamaştıran bir mücadele ile Şahlık rejimine büyük darbeler indirdi. Tüm dünyanın yıkılmaz gözüyle baktığı Şah İran'ı terketmek zorunda kaldı. Şah'ın Mısır ve Fas'ı ziyaret ettikten sonra yıllarca işbirlikçiliğini yaptığı Amerika'ya gideceği belirtiliyordu. Gerçekten de Şah Mısır'a, oradan da Fas'a gitti. Mısır'ın işbirlikçi başkanı Sedat ve Fas Kralı Hasan Şah'ı gözyaşları içinde karşıladılar. Şah'ın şimdiki halinde kendi geleceklerini gördüklerinden döktükleri gözyaşı aslında kendileri içindi. Ama Şah hesabına uygun olarak ABD'ye gidemedi. Çünkü İran halkının Şah ve Şahlık rejimine karşı kahir ekseriyetle direnmesi ABD'nin de gözünü korkutmuştu. Şah'ı Amerika'ya buyur ederse, İran halkının tüm nefretini üzerinde toplamaktan çekinen emperyalizm kibarca Şah'a henüz Amerika'ya gelmesinin mümkün olamayacağını bildirdi. Amerika'nın Waşhington Büyükelçisi Ardeşi Zahidi şöyle diyor: «Bazı temaslar sonunda Şah'ın ABD'ye gelmesinin şimdilik istenmediği kanısına vardım. Şah'la yaptığım telefon görüşmesiyle onu bir süre Fas'ta kalmaya ikna ettim.»

Ancak Şah Fas'ta da fazla barınamadı ki tekrar Mısır'a döneceğini bildirdi. Şah Mısır'da tedavi olmak için bir hastaneye yatacakmış. Herhalde başına gelenlerden sonra biraz tozutmuştur ve muhtemelen bir akıl hastanesine yatacaktır.

Şah'tan Sonra Şahlıkta Gidiyor

Şah ülkesinden ayrılırken, dokuz kişilik bir Naipler Konseyi tayin etmişti. Naip kelimesi, «yerine bakan, temsil eden» gibi bir anlam taşıyor. Yani bu dokuz kişi Şah'ın yokluğunda onun yerine bakacak, onun yetkilerini kullanacak ve onu temsil edecekti. Böylece Şah'ın ülkeden ayrılmasına rağmen müessese olarak Şah'lık devam edecekti. Ama İran halkının mücadelesi sadece bir kişiye karşı değildi. Şahlık rejimine, babadan oğula kalan bir yetkiyle bir despotun halkı ezmesine karşıydı. Bu yüzden «yorgan gitti, kavga bitti» mantığıyla «Şah gitti ama, kavga bitmedi». Nitekim Naipler Konseyi, geçtiğimiz hafta büyük bir darbe yedi. Konsey başkanı Teherani Paris'e giderek Humeyni ile görüşmek istedi. Humeyni Naipler Konseyinden istifa ederse kendisiyle görüşebileceğini bildirdi. Teherani de bir güzel istifayı bastı. Ama Humeyni bir şart daha ileri sürdü. Teherani Naipler Konseyinin yasa dışı olduğunu ilan etmeliydi. Teherani bunu da yaptı ve Humeyni ile on dakika görüşebildi.

EĞİTİM KÖŞESİ

BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ TEMEL BİR HAKTIR

TC Anayasası, herkesin, düşüncesini söz ve yazıyla yayma hakkına sahip olduğunu belirtiyor. Düşünceyi yaymanın en önemli araçlarından biri de basındır. Basın özgürlüğü, hem düşüncenin yayılmasının, hem de belli bir düşünceyi canlı bir güç haline getirebilmenin gereğidir. Demokrasilerde basın özgürlüğü, temel insan haklarından biri sayılmaktadır.

Türkiye'de basın özgürlüğü, temel bir hak olarak güvence altına alınmamıştır. Oysa İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nden Helsinki Konferansı'na kadar pek çok uluslararası belge, basın özgürlüğünü dokunulmaz bir hak olduğunu kabul etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında, basın ve yayın özgürlüğü üzerindeki baskı ve kısıtlamalar, yasal ve demokratik hakların kullanılmasını engellemekten başka bir anlama gelmemektedir.

Demokratik hak ve özgürlüklerin kullanılması, bir toplumun demokratik geleneğinin, insan haklarına verdiği önemin ölçüsünün bir göstergesidir. Demokratik hakların bir bölümüne yönelen saldırı, bütün demokratik hakların tehdit altında olduğunu gösterir. Bunun için, temel hak ve özgürlüklerin tümünü birden korumak ve genişletmek gerekiyor.

Türkiye'de bugün terörün kaynağının faşist örgütler ve partiler olduğu herkes tarafından biliniyor. Bu yüzden, demokratik hakların kullanılmasını engellemekten başka bir anlamı olmayan yayın yasaklamalarının demokrasiyi ortadan kaldırmak ve faşist bir rejim kurmak isteyenlerin işine yaradığı açıktır.

Yayınlar üzerindeki yasaklamaların bertaraf edilmesi için, başta tüm demokrasiden yana güçlerin, özgürlükleri korumak için güçbirliği yapmaları ve sıkıyönetimin bir çare olmadığını, olamayacağını, tam tersine, ülkede demokratikleşme sürecini geciktireceğini geniş emekçi yığınlara anlatmalı ve onları, demokrasi mücadelesinin saflarına kazanmalıdırlar.

Düşünceye yasak koyanların, emeğin boynuna zincir vuranlar olduğu unutulmamalıdır.

Fehmi ENGINALP

BİR KİTAP

«İran'da Şafak Söküyor»

Haziran yayınlarının çıkardığı «İran'da Şafak Söküyor» adlı kitap büyük bir anlam taşıyor. İran'ın ekonomik, toplumsal yapısına da ışık tutan, İran TUDEH Partisi Merkez Komitesi üyesi Hısrov Ruzbeh'in İran askeri mahkemesindeki savunmaları, yakın komşumuzda olup bitenleri daha iyi değerlendirmemiz açısından çok yararlı. Daha da önemlisi, büyük işçi sınıfı sosyalisti Ruzbeh'in İran egemen sınıflarının iç yüzünü, kapitalist düzenin çarpıklıklarını, çelişkilerini, burjuva ahlakını tarih önünde, insanlık karşısında acımasızca mahkum etmesi ve sosyalizmin onurunu dimdik ayakta tutması...

Kitap yayınevinin kısa bir önsözüyle başlıyor. Bu önsözde, «Tarih işçi sınıfının Ruzbeh gibi unutulmaz evlatlarına yüksek değerler biçiyor. Yayın evimiz Ruzbeh'in Savunmasını okuyucularına sunmayı bu nedenle görev saymıştır» deniyor.

Kitabın daha sonraki bölümlerinde Ruzbeh'in askeri mahkemede ilk, ve askeri temyiz mahkemesindeki son savunmaları yeralıyor.

Ruzbeh, partisine, İran TUDEH Partisine olan bağlılığını da şu sözlerle belirtiyor: «Sayın yargıçlar! İran halklarına hizmet etmek amacıyla kalbimin ve bilincimin gösterdiği yolu, İran TUDEH Partisinin yolunu seçtim. Ve itiraf etmeliyim ki canım, kemiğim, kanım, etim, derim ve vücudumun bütün ağları bu yolu kutsal tanımaktadır. Bedenimin bütün hücreleri ve varlığımın bütün zerreleri TUDEH'lidir.»

Kitabın son bölümü, son söz bölümüdür. Bu bölümde Ruzbeh, insanın ölmesini bilmesi gerektiğini söylüyor: «Herkesin belirli bir görevi vardır. Abbasi'nin görevi ölmek ve konuşmamaktı. Fakat benim görevim konuşmak ve ölmektir. Kendi partimin kutsallıklarını savunmaktır.»

Ruzbeh'in son sözleri şöyledir: «Hısrov Ruzbeh'i mahkum edin, fakat cesaret ve yiğitliği, yurtseverliği, insanseverlik ve fedakârlığı mahkum etmeyin.» Ve Ruzbeh iki dizeyle bitiriyor sözlerini:

«Canan aşkı ile yanan,
sadakatli aşıksa
İdam gününde gözünü
kırpmamalıdır.»

Bu değerli kitap okunmalı, okutulmalı. Ruzbeh'in direnişini, azmini, korkusuzluğunu, sağlam inancını herkes görmeli, bilmeli.

Kamboçya'da Milliyetçi Zulüm

Kamboçya'da Devrimci hükümet, Pol-Pot rejiminin insanlık dışı uygulamalarını bir bir ortaya çıkarıyor, açtığı, ekonomik ve siyasal yaraları sarmaya çalışıyor. Başkent Pnom Pen'de, bütün okullar gibi, kapatılıp cezaevi haline getirilen bir Lise'nin içinde yüzlerce memurun öldürüldüğü ve bu memurların, Sosyalist Vietnam'a sempati duydukları için katledildikleri açıklandı.

Devrik Pol-Pot yönetiminin sadece bir parçasını oluşturan bu olayın yanında Kamboçya'da eski rejim tarafından öldürülmüş binlerce suçsuz insanın bulunduğu ve bunların topluca mezarlara gömüldüğü açıklandı. Ülkeyi tam bir harabeye çeviren hainler çetesi, yeni yönetime karşı savaşacaklarını ilan ediyorlar. Ama hangi güçlerle ve kimin desteğiyle. İşte bunu belirtmiyorlar. Çünkü, onların arkasındaki güçlerin, uzakdoğu halklarının baş düşmanı haline gelen ve kendi çıkarları için anlaşmazlıklar yaratıp körüklemeyi değişmez politikası haline getiren Pekin'in maocu yöneticilerinden başkası değil. Kendini kendi halkından saklıyan ve yine bu halk tarafından üç gün içinde iktidardan kovulan bir avuç çete, Çin'in desteğini alsa ne olur?

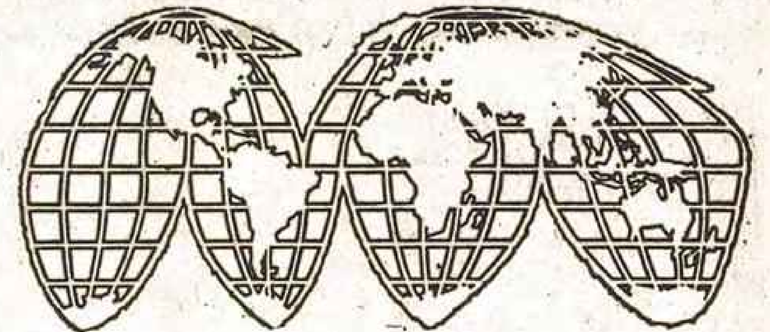
Kamboçya halkı tercihini, halkların baş düşmanlarından, emperyalizmden ve maoculuktan yana değil, sosyalizmden ve barıştan yana kullanmıştır. Yönetimi ele almıştır ve şimdi, Pol-Pot çetesinin harabeye çevirdiği ülkesini yeni baştan onarmanın kavgasını veriyor. Demokrasiyi yerleştirmeye, komşularıyla bozulmuş olan ilişkilerini düzeltmeye ve bölgede yeni bir barış kalesinin temellerini atmaya çalışıyor. Bunu yaparken aynı halkın, kendi kazanımlarını da, tükürükle boğulacak bir avuç sapık çeteye karşı koruyacağı açıktır. Nasıl koruyacağını ise, en iyi, üç gün içinde tası tarağını toplayıp Kamboçya'dan kaçan Pol-Pot kliğinden sormak gerekir.

Halklar sosyalizm hainlerine ve düşmanlarına hayat hakkı vermezler, vermiyorlar. Vermiyecekler.

Pnom Penh'in kurtuluşuna sevinen Ulusal Kurtuluş Cephesi Kadın askerleri

KISA... KISA...

FKÖ LİDERLERİNDEN EBU HASAN'A SUİKAST

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Güvenlik İşleri Sorumlusu Ebu Hasan 4 arkadaşıyla birlikte bindiği otomobiline konan bombanın infilak etmesi sonucunda hayatını kaybetti.

Filistin Kurtuluş Örgütü suikatten İsrail'in sorumlu olduğunu ilan etti. FKÖ sözcüsü «bu olaydan çıkarı olabilecek tek taraf onlardır» diyerek suikastin siyonist ajanlar tarafından işlendiğini belirtmiştir. İsrail siyonistlerinin bu suikastle FKÖ içinde görüş ayrılıkları bulunan gerilla örgütleri arasına kuşku ve gerginlik sokmak, FKÖ'yü bir misillemeye zorlayarak Güney Lübnan'ı işgal için bahane bulmak ve nihayet FKÖ ile Lübnanlı hristiyanlar arasındaki gerginliği artırmak amaçlarını güttüğü ileri sürülüyor.

CEZAYİR DEVLET BAŞKANI SEÇİMİ 7 ŞUBAT'TA

Cezayir'in değerli devlet başkanı Bumedyen'in kaybıyla boşalan devlet başkanlığı seçimi 7 Şubat'ta yapılacaktır. Böylece Cezayir anayasası uyarınca 45 gün içinde Devlet başkanı seçilmiş olacaktır. Cezayir Ulusal Kurtuluş Cephesi Partisi'nin 27 Ocak'ta yapılacak olan kongresinde başkan adayı belirlenecek ve 7 Şubat'ta bu aday halkın oyuna sunulacaktır.

ÇİN İSRAİL İLE İLİŞKİ KURUYOR

İsrail'de yayınlanmakta olan Maariv gazetesinin bildirdiğine göre Çin'li diplomat S. P. Liu bir süre önce Kudüs'ü ziyaret etmiş ve ülkesinin «Mısır ile İsrail arasında barış anlaşması imzalanmasını dahi beklemeden İsrail ile diplomatik ilişki kurmaya istekli olduğunu» söylemiştir.

Bu olay Maocu Çin yöneticilerinin emperyalizmle işbirliği, kurtuluş mücadelesi veren halklara ve sosyalizme ihanet politikalarının yeni bir göstergesidir. İsrail siyonistleri işgalleri altındaki Arap toprakların da yaşayan Araplara ırkçı baskılar uygular, Lübnan topraklarına saldırılar düzenlerken Maocular bu ülke ile ilişki kurmaya kalkıyorlar.

ÇIN, VİETNAM SINIRLARINI 10 GÜNDE 50 KERE İHLAL ETTİ

Vietnam hükümeti bir açıklama yaparak Çin'in son on gün içinde elli kez sınırlarını ihlal ettiğini bildirdi. Çin askerleri bu saldırılar sırasında 20 Vietnamlıyı öldürdüler.

Kamboçya'daki Maocu yönetimin düşmesinden sonra Çin Vietnam'ı taciz etmek amacıyla saldırı ve kışkırtmalarını artırmıştır.

SOMOZA'YA KARŞI GENİŞ CEPHE

Nikaragua'nın diktatör devlet başkanı Somoza'nın istifayı ve halk tarafından benimsenip benimsenmediğini tespit edecek bir halk oylamasını kabul etmemesi üzerine demokrasi yanlısı çeşitli siyasal hareketler ortak bir cephe kurma hazırlıklarını yoğunlaştırmışlardır. Venezüela'da bir araya gelen muhalefet temsilcileri bir «Vatansever Cephe» kurmayı planlıyorlar. Cephe Sandinista Cephesi gerillalarını, Hristiyan Sosyal Partiyi, Birleşik Halk Eylemi Örgütünü, çeşitli kadın, öğrenci dernekleriyle meslek kuruluşlarını ve sendikaları içerecektir.

TV Reklam Yönetmeliğine Sınırlamalar Getiriliyor

- YENİ YÖNETMELİK İÇİN YAPILAN ÖNERİLERİ ARASINDA «KİŞİ BENLİĞİNİN BASKI ALTINA ALINMASINI ÖNLEME» AMACI DA VAR
- TEKELLER VE REKLAM ŞİRKETLERİNİN BASKILARI KARŞISINDA KARARLI OLUNACAK MI?
- ÇOCUKLARIN VE GENÇLERİN KÂR AMACIYLA REKLAMCILIKTA KULANILMASININ ÖNÜNE GEÇİLECEK Mİ?

Gazetemiz, önceki sayılarından birkaçında, reklamların kişi benliğini yozlaştırıcı, ihtiyaçları baskı altında tutan ve emekçileri tüketime şartlandıran, çocuklardan reklam amacıyla yararlanan anlayışın olumsuzluklarını ve bunun getirdiği zararları sergilemişti. Sosyalist ve demokrat basından yönetilen haklı eleştirilerin kulak ardı edilmemesi ve TV Reklam Yönetmeliğinde değişiklik yapma çabalarını sevindirici bir girişim olarak karşılıyoruz.

TV Daire Başkanlığı tarafından yeni bir yönetmelik hazırlanmış olup, yönetmeliğin kısa bir sürede Yönetim Kurulu'nda görüşüleceği açıklanmaktadır. Yeni yönetmeliğin, çocukları yanlış şartlandırmalardan korumaya yönelik kısıtlamalar getirmesi beklenmektedir. Ancak bu iyi niyetli girişimlerin, reklam şirketleri, tekeller, şans oyunlarına özel yer veren basın tarafından pek de iyi karşılanmayacağı sanılmaktadır. Ne var ki, TRT Yönetim Kurulu üyelerinin önemli bir bölümünün bu konuda kararlı bir tavır izleyecekleri umulmaktadır.

Yeni reklam yönetmeliğinde getirileceği sanılan başlıca kısıtlamalar şunlardır:

- Reklamlarda genel ahlâk kurallarına aykırı söz ve görüntülere izin verilmeyecektir.
- Kişiler üzerinde maddî ve manevî ezikliğe yol açacak reklamlara yer verilemez.
- Bâtıl inançları ve şiddeti meşrulaştıran, kışkırtan görüntüler yasaklanıyor.
- Tüketicinin kandırılmasını, bir malı almamanın kişide eksiklik yaratacağı izleniminin yaratılmasını önlemek gerekmektedir.
- Reklamlara çocukların alet edilmesinin kesinlikle yasaklanması.
- Gazetelerin şans oyunlarına ilişkin reklamları kaldırılacaktır.
- Reklam süresi kısaltılacaktır.

Yeni taslakta yer alan ve yer alması beklenen bu önerilerin, tüketiciyi korumaya yetmeyeceği açıktır. Çünkü reklamın özünde olan şey, tüketimi artırmak, hevesleri kamçılamaktır. Ancak, kişinin manevi olarak baskı altında tutulmasının kısmen de olsa önlenmesi bir başarı sayılabilmelidir. Özellikle, çocukları, küçük yaşlarda birtakım kötü alışkanlıklardan koruma çabası saygı duyulacak bir çabadır. Ne var ki, gerek reklam firmalarının, gerekse reklam şirketlerinin bu gelişmeye sessiz kalmayacağı engelleme girişimlerinde bulunacağı ve hiç değilse kullanacakları daha ince reklam yöntemlerine karşı da uyanık olunması gerektiği bilinmektedir.

İlaç Soyguncularının Gözü Doymak Bilmiyor

Bu Soygun Daha Ne Kadar Sürecek?

İnsan sağlığı üzerine kurulan bezirgan saltanatı yıkılmalıdır. Halkımızın sağlığı üç buçuk ilaç patronunun insafına terk edilemez. İlaç firmaları kamulaştırılmalıdır. Bu amaçla işçi sınıfı mücadele bayrağını açmalı, toplumun bütün uyanık güçleri ile birlikte özellikle eczacılar da bu mücadeleye katılmalıdır.

İlaç patronları halkımıza kan kusturmaya devam ediyorlar. Aşağı yukarı altı aydır hayati önemi olan birçok ilaç eczanelerde bulunmuyor. Bu yüzden halk perişan durumda. Yine birçok ilaç Sigorta hastane ve dispanserlerinde de bulunmadığından işçinin de durumu aynı. Sigorta Hastane ve dispanserlerinde muayene olan ve ellerine birer reçete tutuşturulan işçiler, bunların aileleri, çoluk çocukları ilaç bulamadıklarından tedavi olamıyorlar. İlaç patronlarının ilaç imal etmemesi yüzünden işçi sağlığı büyük bir tehlike ile karşı karşıya. Hükümet bu adamlarla başa çıkamıyor.

Son yıllarda Türkiye'de her ekonomik ve siyasal bunalımla beraber ilaç bunalımı da ortaya çıkıyor. Yerli ve yabancı ilaç firmaları, özellikle yabancılar, çeyrek asırdır Türkiye'de ilaç imal etmelerine rağmen ilaç hammaddesi üretemediklerinden, daha doğrusu üretmek işlerine gelmediğinden, her devalüasyon sonrası «dışarıda hammadde fiyatları arttı» diyerek ilaç fiyatlarına zam istiyorlar. Hammadde fiyatları arttı. ZAM! Toplu sözleşme oldu, işçi ücretleri arttı.. ZAM! İsteklerinin sonu gelmiyor. Sıkıysa verme. İlaç yapmıyor, halkı ilaçsız bırakıyorlar.

Şimdilerde ortalıkta yeni bir devalüasyon söylentisi dolaşıyor. Bunun anlamı yeni bir ilaç yokluğu ve arkasından ilaç fiyatlarına yeni bir ZAM daha. Kısacası, yıllardır hasta yataklarında sömürdükleri halkın başında öyle bir püsküllü beladır ki bunlar, nasıl defedileceği üzerinde uzun uzun düşünmek gerek.

ECZACILAR DA

Eczacılar da bu meseleyi yeni yeni düşünmeye başlamış olmalılar ki bu günlerde «Rosche» firmasına karşı direnişe başlamışlar, bu firmanın ilaçlarını satmıyorlar. Tabii eczacıları harekete geçiren neden, ilaç firmalarının yıllardır halkın başına bela olmaları değil, bunların yeni yeni kendi başlarına bela kesilmeleridir. İlaç firmaları halkı sömürmek için eczacıyı aracı olarak kullanmışlar, bir ölçüde onu da sömürmüşlerdir. Gerçi ilaç firmaları zaman içinde gitgide daha az pay vermiştir, eczacılara ama anlaşılan son günlerde bu payı biraz daha düşürünce, eczacı için baş kaldırmaktan başka çare kalmamıştır. Kalmamıştır ama, Türkiye'de eczacının tek başına kalkıp «Rosche ilaç firmasına baş kaldırması ne ifade eder». Eğer eczacı, sınai sermayenin eninde sonunda kendi küçük ticari sermayesine yaşam hakkı tanımıyacağının bilincine varırsa, şimdiye kadar ilaç sermayesi tarafından yaşamasına izin verilen küçük burjuva hayatını bundan böyle aynı biçimde sürdüremiyeceğini kavrarsa ve ilaç üretim düzenine karşı mücadelede doğru saf tutarsa, bu da bir kazanım sayılmalıdır.

Mücadele genel olarak ilaç üretim düzenine karşı, özel olarak da yabancı sermayeli ilaç firmalarına karşı verilmelidir. O yabancı sermayeli ilaç firmaları ki 1954 yılında çıkan «Yabancı sermayeyi teşvik kanunun»dan sonra Türkiye pazarına mal bulmuş mağribi gibi saldırmışlardır. Gerçekten, 1954'den 1971'e kadar gelen yabancı sermayenin söz gelimi yüzde 11.5'i madeni eşya ve makina sektörüne yatırılırken, yüzde 22.8'i ilaç sektörüne yatırılmıştır. Bu pay sektörler arasındaki en yüksek paydır. Türkiye'de 1953'e kadar 12 ilaç şirketi varken ve sermayeleri toplamı 16 milyon TL. dolaylarındayken, 1954-1962 arasında sermayeleri toplamı 198 milyon TL. olan 34 ilaç şirketi kurulmuştur.

Bu şirketler ilaç hammaddesi üretmek ve ilaç ihraç etmek şartları ile Türkiye'ye girmiş olmalarına rağmen, bu güne kadar bu şartları yerine getirmemişler, ama büyük kârlarını dışarıya taşımayı bilmişlerdir. Bu şirketlerin kaç milyon kâr transfer ettiklerini ise pek bilen yoktur Türkiye'de.

İnsan sağlığı üzerine kurulan bu bezirgan saltanatı yıkılmalıdır. Halkımızın sağlığı üç buçuk ilaç patronunun insafına terk edilemez. İlaç firmaları kamulaştırılmalıdır. Bu amaçla işçi sınıfı mücadele bayrağını açmalı, toplumun bütün uyanık güçleri ile birlikte özellikle eczacılarımızda bu mücadeleye katılmalıdırlar.

SOSYALİZM MÜCADELESİNİN UNUTULMAZ ADI

Mustafa Suphi

Her 28 Ocak'ta Karadeniz durulur, 58 yıllık bir hatıranın önünde boynu bükük, saygıya durur. Türkiye işçi sınıfının ilk sosyalist önderleri, Mustafa Suphi ve 14 arkadaşı 28 Ocak 1921'de Karadeniz'in sularında öldürüldüler. Bu gün bu olay, halkın türkülerinde bir yiğitliğin destanı, tarih sayfalarında bir ihanetin utancı olarak yatmaktadır. Ama onların davası, işçi sınıfının kurtuluşu için verilen mücadele, bu mücadelenin yüzbinlerce neferi ayaktadır.

Mustafa Suphi öğretmendi. Fransa'da okumuş, Türkiye'ye gelmiş, Bakü'da 1920'lerde yapılan ve kurtuluş savaşlarının kaderinin görüşüldüğü toplantıya katılmıştı. O zamanlar Türkiye, emperyalizme karşı kurtuluş savaşı veriyordu. Bu savaşın içinde emekçiler, en başta dövüşüyorlardı. İşçilerin ve emekçilerin ilk önderi Mustafa Suphi de Kurtuluş Savaşı'na katılmak için 15 kişilik bir kafileyle Türkiye'ye geldiler.

Ama Türkiye'de emekçi düşmanları, kurtuluş savaşını, kendi çıkarlarının kurtuluşu olarak gördükleri için, Mustafa Suphi ve arkadaşlarından çekindiler. Emekçi halkın bu kahraman evlatlarını tuzağa düşürüp 28 Ocak 1921 günü Karadeniz açıklarında öldürüp denize gömdüler.

Daha sonra katiller bu olayı küllendirmek, örtbas etmek için çeşitli manevralar çevirdiler. Katillerden Kâhya Yahya'yı Topal Osman'a öldürttüler. Olayı kurcalayan milletvekili Ali Şükrü'yü katlettiler, daha sonra Topal Osman'ı öldürüp, tarihin bu sayfasını kapatmayı denediler.

Ama başaramadıkları, hiç bir zaman başaramayacakları görülmektedir. Çünkü, emekçilerin kurtuluşu mücadelesi, dünyanın her yanında olduğu gibi Türkiye'de de sürüyor. Mustafa Suphi'yi halkımız her ölüm yıldönümünde saygıyla anıyor. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi 1975 yılında Mustafa Suphi'yi anma gecesi düzenleyip «Onbeşler»i anma geleneğini Türkiye'de başlattı. Şimdi bu gelenek sürüyor.

Gerçeğe mektup

GERÇEK'E MEKTUP

Değerli GERÇEK yazarları, aşağıdaki yazıyı gazeteniz okurlarına aktarmanızı diliyoruz.

Zile Sosyalist gençleri sesleniyor.

Emekçi halkımıza sesleniyoruz!

İşçinin ve köylünün hakkını elinden alan, emekçi halkın iliğini, kemiğini sömüren burjuvazinin defterini kapatmak için yılmadan, usanmadan mücadele verip onları zor durumda bırakarak hedefimize ulaşmak için Sosyalist bilince sahip çıkalım. Tüm emekçi halka ve tüm Gençlik hareketini Sosyalizm saflarına çağırıyoruz.

Yaşasın SOSYALİZM!

Yaşasın işçilerin birliği, halkların kardeşliği!

Zile Sosyalist Gençler birliği adına
Erol AKIN

SOSYALİZMİN YOLUNDAYIZ

Sosyalizmin bilincini
Okuyoruz dizi dizi
Korkutamaz faşist bizi
Sosyalizmin yolundayız.

Sosyalizmin bilincini
Yayıyoruz hızlı hızlı
Yıldıramaz kimse bizi
Sosyalizmin izindeyiz.

Okuyoruz dizi dizi
Gerçek, Kitle, Genç Sosyalist
İşçi, köylü, emekçiler
Sosyalizmin yolundayız.

Emekçi halkların sesi
Yükseltiyor Sosyalizmi
Ana, bacı, gençlerimiz
Sosyalizmin yolundayız.

Zile Sosyalist Gençler birliği üyesi
Erol AKIN

Doçent Dr. Gencay Gürsoy'la Konuştuk

TAM SÜRE YASASI ÜZERİNE

- «ASIL OLUMLU SONUÇLAR, GEÇMİŞTEN DEVRALINAN ALIŞKANLIKLARDAN KURTULAN YENİ HEKİM KUŞAKLARININ SAĞLIK ALANINI TOPLUMSAL BİR AÇIDAN GÖRMEYE BAŞLAMALARINDAN SONRA ALINACAKTIR...»

Bir süre önce yürürlüğe giren ve sağlık hizmetleri alanında ileri bir adım olan, sağlık personelinin tam gün çalışmasıyla ilgili yasa hakkındaki tartışmalar son günlerde iyice yoğunlaştı. Özellikle, sağlık hizmetlerinin toplumda kazanç aracı olma niteliğinin sürmesini ve böylece kendi bencil çıkarlarının devamını isteyen kesimlerce öne Sürülen itirazların belli bir amaca yönelik olduğu açık: İptali için Anayasa mahkemesine götürülen yasa aleyhinde kamuoyu oluşturmak ve böylece Anayasa mahkemesinden iptal kararı çıkartmak.

Ancak sağlık hizmetleri alanında halkın çıkarlarını savunan çesitli sağlık kuruluşları, demokratik örgütler ve bilim adamları itirazların gerçek nedenini sergileyerek, yasayı savunuyorlar. Gazetemiz konuyla ilgili olarak, özellikle yasaya itirazların yoğun olduğu Üniversite kesiminden bir bilim adamının görüşlerine başvurdu. İstanbul Tıp Fakültesi Noroloji Kliniği öğretim üyelerinden Doçent Dr. Gencay Gürsoy', un Tam Gün Yasası hakkındaki görüşlerini aşağıda sunuyoruz.

SORU : Tam Süre Çalışma Yasasının üniversite özerkligine aykırı olduğu yolunda görüşler var. Bir üniversite öğretim üyesi olarak siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

CEVAP : Özerklik, temelde bilim adamlarını siyasal iktidarların denetiminden korumak, böylece görüşlerini özgürce açıklayabilmelerini sağlamak amacına yöneliktir. Tam Süre Çalışma Yasası, bu öze ters düşen bir içerik taşımıyor. Aksine, öğretim üyelerinin birer «serbest meslek sahibi» olmalarını önleyerek onları kendi «küçük işletmelerine» karşı bağımlılıktan kurtarıyor. Bu bağımlılığın sadece ekonomik değil, sosyal, kültürel ve ideolojik yansımalarının da olacağından kuşku yoktur.

SORU : Yasa, hekim öğretim üyelerini «maaşlı memur» haline getirerek ekonomik yönden bu kez de devlete bağımlı hale getirmiyor mu?

CEVAP : Elbette getiriyor. Bu nedenledir ki Yasa ile birlikte, bütün kamu kesiminde çalışanlar gibi hekimlerin de grevli toplu sözleşmeli sendikal hakkı elde etmeleri sorunu gündeme geliyor.

Ancak Tam Süre Çalışma Yasası'nın hazırlanışı sırasında üniversitelerde geniş şekilde tartışılmaması yasalara değilse bile, bu konudaki geleneklere ters düşmüştür. Bizce bu «külfet» göze alınmalıydı. Ne var ki, Yasayı bu biçimsel yönden özerkliğe aykırı saymak bizce doğru değildir. Özerkliğin gerçekten savunulması gereken günlerde sessiz kalan üniversitelerin şimdiki aşırı duyarlığı hiç de inandırıcı olmamıştır.

SORU : Yasanın esasta sağlık hizmetlerini düzenlediği, bu nedenle üniversitelerin kapsam dışında tutulması gerektiği görüşüne katılıyor musunuz?

CEVAP : Kesinlikle hayır. Tıp fakültelerinin Tam Süre Çalışması ilkesine diğer sağlık kurumlarından çok daha fazla ihtiyacı vardır. Bunca kişisel emek ve kamu yatırımı ile yetişen bir öğretim üyesinin, zamanının ve enerjisinin tümünü çalıştığı kuruma verememesi en başta düzeltilmesi gereken bir yanlışlıktı.

SORU : Yasanın kamu kesiminde çalışanlar üzerinde ücret eşitsizliği doğurduğu görüşüne ne diyorsunuz?

CEVAP : Doğrudur. Ama hekimin hem görevinden ücret alması, hem de özel muayenehane açıp bu ücretin çok üstünde gelir elde etmesi daha çarpıcı bir eşitsizlik değil mi? Yasaya karşı açılan kampanyanın yıpratıcı bir yanı, çalışmaların ilgisini toplumdaki asıl eşitsizliklerden kaydırıp birbirinin ücretleri arasındaki eşitsizliğe yöneltmeye çalışmasıdır. Bu oyuna gelmemek gerekir.

: Tam Süre Çalışma Yasası ile birlikte, çok sayıda hekimin kamu görevinden ayrılacağı söyleniyor. Ne dersiniz?

CEVAP : İnanmıyorum. Bu, ilkeye karşı olanların bir şantajından ibarettir. Ayrılanlar çok sınırlı kalacaktır. İlke genç hekim kitlesi tarafından içtenlikle benimsenmiştir. Asıl olumlu sonuçlar, geçmişten devralınan alışkanlıklardan kurtulan yeni hekim kuşaklarının, sağlık alanını toplumsal bir açıdan görmeye başlamalarından sonra alınacaktır.

İNSAN SAĞLIĞINI SÖMÜRMEYİ İŞ EDİNEN

İlaç Şirketleri Şimdi İşçi Çıkarıyorlar

İlaç işverenleri kapitalist hükümetler eliyle ülkenin içine sokulduğu ağır ekonomik kriz koşullarını fırsat bilip bundan en çok yararlanan çıkarcı, sömürücü kesimlerin başında geliyor. Döviz sıkıntısından ötürü hammadde ithal edemedikleri gerekçesiyle ikide bir üretimi durduruyor, az sonra da nerden buldukları bilinmeyen hammaddelerle ürettikleri ilaçları zamlı fiyatlarla piyasaya sürüyorlar.

İlaç soyguncularının bul yoldan piyasada geçici ilaç darlığı yaratmak için ilaç üretimini durdurduklarında bazen fabrikalarında çalışan işçileri yol etmeye de görülüyor. Böylece işçilerin sokağa atılması ve ülkede işsizliğin artırılmasından da onların vurgun tezgahlarının bir parçası olduğu anlaşılıyor. Nitekim bundan iki hafta önce ilaç sanayiinde çalışan 12 bin işçinin işine son verilmiştir. Bu da gösteriyor ki, insan sağlığını en acımasız sömürü vesilesi yapanlar, binlerce işçinin ekmeği ve hayatı ile oynamaktan da çekinmemektedirler.

İLAÇ TEKELLERİNİN İSTEDİĞİ OLDU

Eczacılık Genel Müdürü Görevden Alındı

Sağlık Bakanlığı Eczacılık Genel Müdürü Necla Bal görevinden alınmıştır. Necla Bal bir süredenberi ilaç tekellerinin boy hedefi haline getirilmişti. Meslektaşları arasında ilerici tercihleri ve halkın sağlığının korunmasına verdiği önemle tanınan Necla Bal, bütün namuslu bürokratlar gibi, çıkarcıların hışmını üzerine çekmişti. Çünkü ilaç tekellerinin ikide bir ilaç zammı istemelerine karşı çıkıyor, zam için ileri sürülen sözde gerekçelerin sahteliğini yakından bilen bir kişi olarak gerçekleri gözler önüne sermekten çekinmiyordu. Halkın sağlığını ilaç soyguncularının kârlarından üstün tuttuğu için, bulunduğu önemli görevden alınması gerekti. Ve alındı.

Klavuzu ITT...

Amerikan emperyalizmi hesabına dünyadaki gerici darbelerin tezgahlayıcısı ve finanse edicisi ITT şirketini hatırladınız, değil mi?

Bu şirketin yavrusu olan bir başka şirketin Türkiye mümessilinin de «büyük tirajlı bir gazetenin» sahip ve yazarları olduğunu da duymuş muydunuz?

Bu «büyük» gazetenin bayan yazarının askeri darbe özlemcisi yazılarının nedeni şimdi anlaşıldı!

gedik taşı

Gerçek Gazetesinin «Yakacak Anketi» Sonuçlandı

İşçi ve Emekçi Aileler Isınamıyor

- İŞÇİLERE VERİLEN YAKACAK YARDIMI YAKACAK GİDERİNİN ÇEYREĞİNİ DAHİ KARŞILAMIYOR
- YAKACAK MADDELERİNİN KARABORSA SATILMASI AİLELERİ GÜÇ DURUMDA BIRAKIYOR
- «ÜŞÜMEK YA DA AÇ KALMAK.. SEÇ SEÇEBİLDİĞİNİ» İŞÇİLER AİLELER BÖYLE DİYOR

GERÇEK Gazetesi, emekçi aileler arasında bir süredir yapmakta olduğu anket çalışmalarının sonuçlarını almış bulunuyor. İşçi ve emekçi ailelerin, durmayan hayat pahalılığı karşısında çektikleri geçim sıkıntısı, Kış aylarında kışlık giyecek ve yakacak ihtiyacının da ortaya çıkmasıyla son sınırına dayanıyor. Yakacak maddeleri satışının Belediyelerce bir düzene sokulmamış olması, halkı vurguncu ve karaborsacılarla karşı karşıya bırakıyor. Bu durum, soğuklar karşısında yeterli ısınamamayı ve buna bağlı olarak hastalıkları, ardından da yeni yeni masrafları getiriyor. Kar yağışlarının sıklaştığı şu günlerde, gazetemiz emekçi ailelerin durumunu somut olarak görmek ve göstermek gereğini duydu. Arkadaşlarımız Şener Güzin'in ve Fazilet Çetin'in gecekondu mahallelerinde yaptıkları anketin sonucu, gerçekleri açık biçimde gösteriyor.

Anket için örnek olarak 15 aile seçildi. Bunlardan 8'i Zeytinburnu'nda, 2'si Haznedar, 2'si Yıldırım Mahallesi, diğerleri değişik gecekondu mahallelerinde oturuyor. Anket sorularını cevaplandıran 10 kadından 1'i öğretmen, 3'ü işçi. diğerleri ev kadını. Erkeklerin ikisi işçi, 3'ü memur. Zeytinburnu'nda oturan işçi kadınlardan birinin eşi, sendikal çalışmaları dolayısıyla işten atılmış ve halen işsiz.

Anket sorularından «Hangi aracı ve yakacak maddesini kullanıyorsunuz?» sorusuna, 14 aile soba cevabını veriyor. Bunlardan 8'i kömür, 2'si odun ve kömür, 4'ü odun kömürü kullandığını belirtiyor. Kalorifer'le ısındıklarını belirten bayan, öğretmen. Eşinin de kendisi gibi ilkokul öğretmeni olduğunu söylüyor ve «Yeterli ısınıp ısınmadıkları» sorusuna, «yetersiz» cevabını veriyor. Aynı soruya, soba kullanan ailelerden 2'si «çok yetersiz», 7'si «yetersiz» 4'ü «normal, ya da yeterli», 1'isi «çok yeterli» karşılığını veriyor. Bu sonuncusu, belediyede çalışıyor, kendi evinde oturuyor ve ikinci evini kiraya verdiğini açıklıyor. Öbür ailelerden 10'u kirada oturduklarını, 4'ü kendilerinin ya da babalarının evinde oturduklarını belirtiyorlar.

Memur ailelerin «yakacak zammı» adı altında her ay 1000 lira yardım aldıkları biliniyor. Ancak memurlardan 3'ü, bu paranın tamamını yakacak masrafına ayıramadıklarını, eğer böyle yaparlarsa, zaten güç sağladıkları geçimlerinin imkânsızlaşacağını açıklıyorlar. Buna karşılık işçi aileler, aldıkları yakacak yardımının, yakacak giderinin çeyreğini bile sağlamadığını belirtiyorlar. Bunlardan biri, bazı günler hiç soba yakamadıklarını ve çocuklarının donma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu; bir diğeri, işe giderken çocuklarını tanıdıklara bırakarak yakıttan tasarruf etmeye çalıştıklarını; biri de durumlarının «son derece acıklı» olduğunu ve «sürekli üşüdüklerini» söylüyor.

Bunu söyleyen kadına, arkadaşlarımız, özel olarak, «yakacak için her şeye rağmen para ayırmak gereğini duymuyor musunuz?» diye sorduklarında, «üşümek ya da aç kalmak, seç seçebildiğini!» cevabıyla karşılaşmışlardır.

Çekisi 500 Lirayı Aştı!

Anket sorularını cevaplandıran işçi ailelerden 6'sı, yıllık 300-650 lira arasında yardım aldıklarını; 2'si ise ayda 150'şer lira alındığını belirtmişlerdir. Yine, soba kullanan aileler, ancak tek odada soba bulundurabildiklerini, çocukların ders çalışamamaktan yakındıklarını söylemişlerdir.

Aslında anket sonuçlarını emekçiler kendileri söylüyorlar: Bize söyleyecek pek bir şey kalmıyor. İşte, arkadaşlarımızın anket sırasındaki notlarından bazıları. Durumu, yoruma yer bırakmayacak biçimde gözler önüne seriyor:

NURİYE KÖSEM — Görüyorsun, önümüz ısınsa, arkamız donuyor.

RABİYE BOZDEMİR (65 yaşında, 6 çocuk anası) — Devlet kocama üç ayda bir ihtiyarlık maaşı veriyor. Kadınlar savaşmadı mı? Biz cephane taşımadık mı? Cepheye evlât yetiştirmedik mi?

AHMET TÜRE — Kömür olsa bile sıra yok! Amirlere, memurlara, polislere veriyorlar. Fakir fıkaraya yok! Sobayı bir sabah, bir akşam yakıyoruz.

DÖNDÜ İŞÇİ — Soyadımız bile İşçi. Ölmeyecek kadar ısınıyoruz. İşte halimizi sen de gördün!

ŞAHİN DOĞAN — Benim de 5 çocuğum var. Yorgan ve battaniyelere sarınarak oturuyoruz. Gazetenizin bizi arayıp sormasından memnunluk duyuyoruz.

MAHİR ÖZDEMİR — Altı çocuğumuz var. Belediyede çalışıyorum. Evimin birinde kiracı oturuyor. Isınmak ne kelime, terliyoruz!.. Yakıt kıtlığı mı varmış?

Ve her biri şöyle diyor: Gazeteniz yazınca bize bir cevap verilir mi?

Geçen Yıl Linyitin tonu 900 TL. idi. Bu yıl 1800 TL.!

Gerçek

FABRİKALARDA BİZ
TARLALARDA BİZİZ
BİZİZ YENİ DÜNYAYI KURAN

PAHALILIK ALDI BAŞINI GİDİYOR

- 1970'DE KİLOSU 8 LİRA OLAN ZEYTİN BUGÜN 80 LİRA
- EV KİRALARI SON BİR YILDA YÜZDE 120 ARTTI

Hayat pahalılığında artış, önü alınmaz bir halde sürüyor. Üstelik Maliye Bakanı daha geçende önümüzdeki yıl içinde fiyatların artmakta devam edeceğini bildirdi. «Bu gidişin önünü ne yapsak alamıyoruz!» dedi.

Halkımız bu durumu kendi günlük hayatında tüm sonuçlarıyla yaşıyor. Hayat pahalılığının ne olduğunu ve nelere mal olduğunu çok iyi biliyor. Ama işin bir de rakkamlara dayanan yanı var. Bunlar da halkımızın çektiklerini doğruluyor.

İstanbul Ticaret Odasının, yani kapitalistlerin bir kurumunun yaptığı bir incelemeye göre, geçtiğimiz Aralık ayında BESİN MADDELERİNDE fiyat artışı 1977 yılı Aralık ayına kıyasla yüzde 57,7 olmuştur. ISINMA ve AYDINLATMA masraflarında artış bir yılda yüzde 56,8'dir. GİYİM ve EV EŞYALARINDA yüzde 109,5'tir. EĞİTİM, SAĞLIK, EĞLENCE gibi hizmetlerde fiyatlar bir yılda yüzde 72,5 artmıştır. En yüksek artışlar EV KİRALARINDA görülüyor: Yüzde 117,6!

Ne var ki, bu rakkamlara da fazla güven duymamak gerek. Çünkü Ticaret Odası'nın bu rakkamları bulmak için kullandığı yöntemlerin hiç bir zaman gerçek durumu yansıtmadığı bilinir. Onun için de ortaya çıkan sonuç her zaman gerçek fiyat artışlarının altındadır.

FİYATLARIN DÜNÜ BUGÜNÜ YARINI

Gıdaların cinsi	1970 Fiyatları	1978 Başı	Bugün	1980 Başı	1984 Başı
Ekmek (570 gr)	70 krş	300 krş	400 krş	500 krş	9.54 krş.
Beyaz Peynir (Kilosu)	10 TL.	50 TL.	80 TL.	128 TL.	839 TL.
Zeytin (Kilosu)	8 TL.	40 TL.	80 TL.	160 TL.	2.560 TL.
Kurufasulye (Kilosu)	5,5 TL	19 TL	50 TL.	131 TL	3491 TL.
Pirinç (Kilosu)	4 TL.	32 TL.	35 TL.	39 TL.	59 TL.
Makarna (Kilosu)	3 TL.	12 TL.	15 TL.	19 TL.	49 TL.
Tozşeker (Kilosu)	350 krş.	815 krş.	1225 krş	1850 krş	9620 krş.
Koyun eti (Kilosu)	17 TL.	67 TL	130 TL.	252 TL	3.569 TL.
Tavuk (Kilosu)	15 TL.	42 TL	80 TL.	152 TL.	1.980 TL.
Süt (Kilosu)	2.5 TL	870 krş.	12 TL	16,5 TL	285 TL.
Yumurta(Tane)	56 krş	160 krş	325 krş.	650 krş.	104 TL.
Zeytinyağı (Kilo)	14 TL.	29 TL	41 TL.	57 TL.	121 TL.

İşte fiyatlar!

Son sekiz yıl içindeki fiyat artışlarını gösteren bu tablo Günaydın gazetesinde yayınlanmıştır. Buna göre meselâ bir kilo zeytin, 1970'de 8 TL iken bugün 80 TL'ye fırlamıştır. Bu gidişle de 1984 yılı başında tam 2560 (evet iki bin beş yüz altmış) TL olacak! Tabii biz gelecekte ne olacağından çok bugüne bakarız. Bugün elimize geçen ücret ve maaşla zeytine ödediğimiz paraya bakarız. O da bize yeter. Yoksa, 1984'ün fiyatlarına bir dalacak olsak, bugünkü halimize şükretmemiz gerekecektir! Kimbilir, belki de Günaydın gazetesini çıkaranların da istediği budur!

Kıdem Tazminatı Fonu Kazanılmış Hakların Geri Alınması Demektir

Çalışma Bakanlığı'nın 1475 Sayılı İş Yasasında ilgili yakında meclislere getireceği yasa tasarısında bugüne kadar uygulanan Kıdem Tazminatları uygulaması kaldırılmaktadır. 1975 yılında değiştirilen bir yasa ile her hizmet yılı için işçilere ödenen 15 günlük ücret tutarındaki Kıdem Tazminatı 30 günlük ücrete çıkarılmış bulunmaktaydı. Kıdem Tazminatları sendikaların yaptığı toplu sözleşmeleri ile ayrıca arttırılmakta, bu miktar yılda 60 - 90 güne kadar çıkmakta ve kıdem tazminatları işverenlere o iş yerinden ayrılan işçiye ödenmekteydi. İşçi malûliyet halinde de kıdem tazminatını alabilmekteydi.

Yeni getirilmek istenen yasa'da ise, işçilere yasa ile getirilen 30 günlük tazminatın toplu iş sözleşmesi ile artırılması hakkı ortadan kaldırılmaktadır. Diğer yandan da işçinin işten ayrıldığında Kıdem Tazminatını peşinen alma olanağı elinden alınmaktadır.

Yasa Taslağında Sosyal Sigortalar Kurumu bünyesinde kurulacak bir fona işverenlerin kıdem tazminatlarını her ay yatırmalarını, işçilerin ise, ancak emeklilik veya ölüm halinde kıdem tazminatlarını alabilmesi şartı getirilmektedir.

Yasa tasarısı bir yandan işverenlerin tazminat korkusu olmadan işten çıkarmalarına yol açarken, diğer yandan kıdem tazminatlarının 30 günde dondurulmasına Toplu-İş Sözleşme ile artırılması engellenmektedir.

Kıdem tazminatı fonu işçi sınıfımızın ekonomik demokratik haklarından birinin geri alınması demektir.

GERÇEĞİN DİLİ

KİT Hesaplarının Aklanması Jet Gibi Geçiyor

TV'nin haber programlarını izleyenler «ilginç» bir haberle karşılaşıyorlar. Haber, hemen hergün Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin hesaplarının Komisyon'da görüşüldüğünü, falan kurumun aklandığını duyuruyor.

Bugüne kadar TRT, Denizcilik Bankası, ÇAYKUR vb. kurumların 1967 - 1976 dönemi hesapları görüşüldü. Komisyon toplantıları; çaylı, pastalı, sohbetli yarenliklerle sürüyor. Arada bir ise, muhalefet partilerine mensup milletvekillerinin laf atmaları ile renkleniyor toplantılar!

Meclislerde işçi sınıfını temsil eden milletvekillerinin bulunmaması nedeniyle, bu gibi kuruluşların, yani KİT'lerin hesapları hiçbir güçlükle karşılaşmadan aklanıp, gidiyor...

Oysa Kamu İktisadi Teşebbüslerinin nasıl «arpalık» halinde çalıştığı, milyarlarca lira tutan haksızlıkların gelenek haline geldiği biliniyor. Bu konuda haberler hemen hergün gazete sayfalarını doldurur. Bu gibi haberlerin bugünlerde kesilmesi ise KİT'lerin hesaplarının bu sıra Komisyonlarda incelenmesi nedeniyledir.

KİT'ler niye zarar eder? KİT'lerin düzeltilmesi için ne gibi önlemler almak gerekir? Bu sorularla ilgilenen hiçbir Komisyon üyesi bulunmaz. Çünkü, KİT'lerdeki yolsuzlukların günahı, biraz kurcalanırsa egemen güçlere ve onun yiyicilerine de dokunacaktır.

Kimsenin hakkını yememek için belirtelim ki, TRT'nin hesapları kontrol edilirken, KARATAŞ dönemindeki hesaplar aklanmamıştır. Ama bu tutumun ardı gelmemiştir.

Halkımızın verdiği vergilerle finanse edilen Kamu İktisadi Teşebbüslerinin hesaplarının incelenmesinde gösterilecek titizlik birçok acı gerçeği günyüzüne çıkarabilirdi. Bu yapılamıyor. Çünkü iktidarıyla, muhalefetiyle ilgililerin, «zülfü yâre dokunacak» böylesi girişimlere cesaretleri yoktur

Artık Yetti! İş Cinayetlerinin Önüne Geçilmelidir

İş Kazaları İçin Etkin Önlemler Alınmazsa Genel-İş Ülke Çapında Genel Greve Gidecek

Geçenlerde Ankara Bahçelievler semtinde havagazı borusu tamiratında çalışan iki Genel-İş üyesi ile bir komiserin ölmesi üzerine Genel-İş Sendikası Genel Sekreteri Ertan Andaç, yaptığı açıklamada, bu olayın «bir iş kazası değil, korkunç bir cinayet» olduğunu, hükümet iş cinayetleri konusunda etkin önlemler almazsa Genel-İş'in ülke çapında üretimi durduracağını söylemiştir.

Öte yandan, söz konusu olay karşısında basına demeç veren yetkililerden biri, «İş kazasının olduğu yerin sakıncalı ve tehlikeli olduğunun daha önce de belirlendiğini, ancak işçilerin fedakârca davranarak boruyu tamir etmeye çalışırken öldüklerini» söylemiştir.

Ytekili zat, bu sözleriyle «Şecaatını arz ederken sirkatini beyan» etmiş oluyor. Yani, ağzından çıkanı kulağı işitmiyor.

Türkiye'de iş kazaları bugün bir felâket haline gelmiştir. İş kazalarında her yıl binlerce emekçi hayatını yitirmektedir. İş kazalarının birinci nedeni, iş güvenliği konusunda etkin tedbirlerin ısrarla alınmamasıdır. Çünkü bunun hemen hiç bir müeyyidesi yoktur. Meselâ, iş güvenliği ile ilgili yasada belirtilen önlemleri işveren almadığında 50 - 100 TL. gibi komik bir ceza ödemektedir!

Gerçek

sahibi: Ali KAR / Sorumlu Müdür: Hamit ÇAYLI
Adres: Başmüsahip Sok. Tan Apt. 10/11, Cağaloğlu - İST.
Baskı: TEKŞEN MAT. — Baskı Tarihi: 29 Ocak 1979